

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

Onderwerp	Advies / conclusie
	<u>Aanwezig:</u> de heer R.D. Woittiez (VVD, voorzitter) de heer G.J.P. Jansen (WN) mevrouw F.J. Leenders (WN) de heer H.A. Rutjes (WN) de heer S. Groenendijk (VVD) de heer K.A.M. Duijvelaar (VVD) de heer J.A.G.W. Droogers (CDA) de heer J.G.M. Reerink (PvdA) de heer R. van der Kruk (PvdD) de heer A. Travaille (PvdD) de heer E. Verkaik (W@I) de heer J.P. Verweij (ChristenUnie) de heer A.E. Jansen (AWP) de heer F. van Os (SGP) de heer A.J.H. de Beaufort (LNE) de heer J.F.C. Kupers (LNE) de heer E.C. Merkens (LNE) de heer P.J.M. Poelmann (dijkgraaf) mevrouw J.A. Otterman en de heren C.G. Jansen op de Haar (PvdA), B. de Jong (CDA) en L. de Groot (LNE) (hoogheemraden) de heer C.J. Vos (secretaris) de heer W. Nijenhuis (notulist) <u>Afwezig:</u>
1. Opening en vaststelling agenda	
	Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De heer <u>Poelmann</u> (dijkgraaf) meldt dat op 20 juni gedeputeerde Mariëtte Pennarts het vernieuwde pand officieel zal openen. De leden van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de mensen die betrokken waren bij de verbouwing zijn daarvoor uitgenodigd. De <u>voorzitter</u> wijst op het stuk bij agendapunt 2.1. Een van de bijlagen is vertrouwelijk. Mochten de commissieleden hier vragen over willen stellen dan zal er in beslotenheid worden vergaderd. Agenda De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. Stukken ter advisering	
2.1 Jaarstukken 2017	Eerste termijn De heer <u>Rutjes</u> (WN) geeft aan dat de stukken helder en informatief zijn, zijn fractie stemt in met de jaarstukken. Bij het technisch overleg zijn enkele vragen gesteld en er is toegezegd dat deze nog beantwoord zullen worden. De <u>voorzitter</u> merkt bij interruptie op dat de antwoorden al in een bijlage zijn toegevoegd aan de stukken (onder 2). De heer <u>Rutjes</u> (WN) wijst op het bedrag van 1 miljoen euro dat wordt gereserveerd voor de transitie van de organisatie. Deze bestemmingsreserve is in 2015 in het leven geroepen. Het afgelopen jaar is het budget voor de transitie echter niet benut. Wat is de

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

reden dat het budget desondanks wordt verhoogd? Hij wijst op het voordeel dat is behaald op personeelskosten, meer dan 1 miljoen euro. Dat komt overeen met de drie jaren ervoor. Is het niet mogelijk om in het vervolg wat krappert te budgetteren?

[De heer Groenendijk (VVD) voegt zich bij de vergadering.]

De heer Rutjes (WN) wijst op de forse toevoeging aan de reserves voor waterzuivering. Wanneer de eigen spelregels voor reserves en voorzieningen worden gevolgd, gaat dit hele bedrag naar de bestemmingsreserve. In de voorjaarsnota wordt desondanks voorgesteld de tariefsverhoging van 1,5% voort te zetten. Maar is dat wel nodig? Een derde punt betreft het ziekteverzuim. Dat is aan de hoge kant, de oorzaken staan beschreven, maar het blijft voor zijn fractie een punt van zorg, deze situatie is onwenselijk. Een laatste vraag betreft de regeling voor blauwe burgerinitiatieven: in het afgelopen jaar is het gereserveerde geld niet uitgegeven, maar blijft dat geld wel beschikbaar voor burgerinitiatieven?

De heer Duijvelaar (VVD) complimenteert het college met dit mooie jaarverslag. Er wordt slim gewerkt, daar kan men trots op zijn. De verantwoording, deels nog op basis van kpi's, deels ook op basis van effectindicatoren, geeft een goed beeld van de ambities en nergens is er een code rood. Toch roept de jaarrekening wel vragen op bij de VVD-fractie. Zo is er een vrij groot overschot doordat er geen tegenvallers waren maar wel structurele en incidentele meevallers. Kennelijk wordt er systematisch wat royaal begroot met het geld van de burger. De VVD-fractie is daarbij huiverig dat wanneer er extra geld zit in de bestemmingsreserves er ook extra geld wordt uitgegeven, vanuit de neiging om er minder kritisch mee om te gaan. Er wordt 455.000 euro gestort in een nieuwe bestemmingsreserve voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma, maar een duidelijke motivatie ontbreekt. Is het verder echt nodig om 1 miljoen euro te reserveren voor de transitie om de kwaliteit en de flexibiliteit van de organisatie te vergroten? Of is dit uiteindelijk een investering in talent dat vervolgens weer uitstroomt? Een volgend punt betreft Aquon, met over 2017 een bijna negatief resultaat. Kan men nog wel vertrouwen hebben in Aquon? Op debiteuren is vervolgens 2,3 miljoen euro afgeboekt, vanwege oninbare belastingen en kwijtscheldingen. Vindt het college dat een hoog bedrag gekeken naar het totaal van inkomsten en vorderingen? De VVD-fractie concludeert dat de kerntaken naar behoren zijn uitgevoerd, dat er meer belastinggeld is opgehaald dan begroot, de kosten lager uitvielen en dat de risicodekkingsfactor in orde is. In dat licht is er niet of nauwelijks reden om nog meer te besparen of toe te voegen aan de bestemmingsreserves. En dan is het terecht dat er 7,5 miljoen euro wordt toegevoegd aan de tariefegalisatiereserves. Het wordt hoog tijd die reserve nu ook in te zetten voor demping van de tariefstijgingen en daarmee terug te geven aan de burger.

De heer Droogers (CDA) constateert dat de jaarrekening een fors positief resultaat laat zien. Het is goed om positief af te sluiten, maar is wel normaal, zo niet, dan moet men proberen om in 2018 wat dichter bij nul uit te komen. Een groot bedrag gaat naar de egalisatiereserve zuiveringsheffing. Kan dit ertoe leiden dat op termijn de zuiveringsheffing voor de ingelanden wordt verlaagd, mogelijk met 1,5%? De heer Duijvelaar wees ook al op de bestemmingsreserve voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Er wordt 455.000 euro in gestort voor eventuele tegenvallers. Moet men rekening houden met tegenvallers en kunnen die niet op een andere manier worden bekostigd omdat de middelen met dit voorstel jaren worden vastgelegd? De CDA-fractie is tevreden over het bestuursverslag, maar mist een hoofdstukje dat gewijd is aan 'genieten van water', terwijl het waterschap daar zoveel aan doet. Het onderwerp komt nu zijdelings aan bod in andere hoofdstukken, maar verdient een eigen hoofdstuk, mogelijk in combinatie met cultuurhistorie. De CDA-fractie spreekt haar waardering uit voor de mooie accountantsverklaring.

De heer Van Os (SGP) complimenteert het bestuur met het mooie resultaat, maar stelt ook de vraag of men nu de egalisatiereserves niet te groot maakt. Het is duidelijk dat het waterschap met nieuwe ontwikkelingen te maken krijgt, maar men zou toch toe moeten kunnen met iets lagere reserves. Hij wijst op de goede discussie die het algemeen

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

bestuur heeft gevoerd over het niet voortzetten van de verhoging van 1,5% van de zuiveringsheffing. Die heeft het college nu wel gehandhaafd en dat is moeilijk uit te leggen.

De heer Jansen (AWP) constateert een mooi resultaat. Was het waterschap een bedrijf, dan zouden de aandeelhouders zeer tevreden zijn. Maar het gaat hier om de overheid en er is te veel belasting geheven, het mag wel wat minder.

De heer Merkens (LNE) is zeer content met het gevoerde prudente beleid. Het roept wel vragen op en LNE vraagt het college om de verhoging van 1,5% van de zuiveringsheffing in 2019 niet toe te passen en een berekening te maken van de gevolgen als die verhoging in de komende jaren zou komen te vervallen. Die berekening ontvangt men graag voor de vergadering van het algemeen bestuur eind juni. Wanneer er geld over is, dient het terug te vloeien naar de burgers.

De heer Verkaik (W@I) sluit zich aan bij het betoog van de heren Jansen (AWP) en Merkens (LNE). Hij wijst op de bestemmingsreserve transitie. Daarover staat vermeld dat de veranderingen consequenties hebben voor de medewerkers, zowel in kwantiteit als in werkwijze. Wat wordt in dit verband bedoeld met kwantiteit? Hij sluit zich aan bij de oproep van de heer Merkens om de verhoging van 1,5% van de zuiveringsheffing achterwege te laten. Hij complimenteert het college met de zeer goede accountantsverklaring.

De heer Verweij (CU) complimenteert het college met de goed verzorgde jaarstukken. Hij steunt de oproep van de heer Droogers om expliciet aandacht te besteden aan genieten van water, al dan niet in combinatie met cultuurhistorie. In de technische commissie is de vraag gesteld of formeel het positieve resultaat in de jaarrekening niet allereerst in de algemene bestemmingsreserve zou moeten worden gesteld. Het college stelt hier voor om het saldo in de egaliseringsreserves te storten, maar de verordening is helder: aan de kostenkant dient het saldo naar de algemene reserve te gaan. Een positief saldo aan de inkomstenkant gaat automatisch naar de egaliseringsreserve. Dat betekent dat het overschot van ruim 7 miljoen euro aan de kostenkant naar de algemene reserve vloeit. Daarmee komt de algemene reserve uit boven de bandbreedte van 2,0 en de afspraak is dat alles boven - in dit geval 20,8 miljoen euro - kan worden afgeroomd en in de egaliseringsreserve wordt gestort. Daarnaast hebben verschillende fracties al gewezen op het substantiële overschot. Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen kostenkant en batenkant. Aan de batenkant gaat het om onvoorzien hoge belastinginkomsten, bij gebouwd gaat het om 1,5 miljoen euro meer dan begroot. Terugkijkend naar de afgelopen tien jaar is dat een structureel fenomeen, alleen tijdens de crisis was het bedrag wat lager. Wanneer het bedrag wordt gestort in de egaliseringsreserve van gebouwd, komt die boven de bandbreedte van 20% uit. Hij oppert om het bedrag van 1,5 miljoen euro in 2019 te verrekenen en terug te geven aan de woningeigenaren. Overigens speelt dit niet bij de andere categorieën. Ten aanzien van de kostenkant sluit hij zich aan bij andere fracties: men moet proberen het verschil zo klein mogelijk te maken.

De heer Reerink (PvdA) spreekt zijn waardering uit voor de stukken, ze zijn helder, goed leesbaar en ook inhoudelijk kan de PvdA-fractie zich prima in de stukken vinden. Op pagina 27 wordt gesproken over het feit dat er geen afvalwaterakkoorden met Lopik en Zeist zijn gesloten. Dat loopt al jaren, kan het college de gang van zaken toelichten? Op pagina 48 wordt gesproken over de inzet om in 2020 40% van de gebruikte energie zelf te produceren. Wanneer men de huidige lijn doortrekt, wordt die ambitie niet gehaald. Wat gaat het college doen? Op pagina 30 staat een vrij summier verhaal over ICT terwijl er veel gebeurt op dat vlak. In de vorige commissievergadering lagen er ettelijke stukken van de Rekenkamer over het onderwerp, die had men kunnen verwerken in het jaarverslag. Hij vraagt het college om het algemeen bestuur nader te informeren over internationale samenwerkingen. Daar is al jaren niet meer over gerapporteerd. Is het niet mogelijk om internationale samenwerking te koppelen aan PUM, het platform van professionals die na hun pensionering nog actief zijn? Op pagina 30 gaat het over social

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

return. Ten onrechte staat niet vermeld dat het bij social return bijvoorbeeld ook kan gaan om stagemogelijkheden voor mensen die lastig aan het werk komen. Op pagina 56 wordt ten aanzien van WINNET vooral over de winst gesproken. Dat is begrijpelijk, maar bij de start van WINNET is aangegeven dat het ook te doen is om de bevordering van kwaliteit en innovatie. Dat wil hij graag ook terugzien in de samenwerking met gemeenten.

De heer Van der Kruk (PvdD) heeft tijdens de technische bijeenkomst van de commissie een vraag gesteld over de nota Reserves en voorzieningen. Het antwoord op die vraag is opgenomen in de bijlage, maar hij kan nog niet aangeven of dat bevredigend is. Wanneer wordt besloten tot nieuw beleid, zeker in een belangrijk stuk als dit, dan moet er toch iets meer inzicht worden gegeven in de nieuwe methodiek. Nu lijkt er toch een aantal inconsistenties te zijn. Hij sluit zich aan bij het betoog van de heer Verweij: aan de kostenkant gaan verschillen ten opzichte van de begroting naar de algemene reserves, verschillen in opbrengsten gaan naar de egaliseringsreserves. Er is een stappenplan en dat is klip en klaar over wat er had moeten gebeuren. Men kan kiezen voor een andere oplossing, maar dat betekent een beleidsmatige aanpassing die een goede onderbouwing vereist. Hij vraagt het college om een reactie. Hij complimenteert het college met de kwaliteit van de stukken, maar hij heeft wel een paar opmerkingen: cijfers worden op verschillende manieren berekend, waardoor er verschillen ontstaan en asterixen bij tabellen hebben geen toelichting. Hij zal zijn opmerkingen schriftelijk aan het college doen toekomen. Hij wijst op het programma Gezond Water. Daar staat over fluorantheen dat het afkomstig is van 'atmosferische depositie' - wat voor de leek niet direct begrijpelijk is - maar ook dat het waterschap er geen maatregelen tegen kan nemen. Dat kan, maar de conclusie dat men voor deze indicator op koers is, is vervolgens bevreemdend. Kan het college een nadere toelichting opnemen bij dit onderwerp: wat zijn de oorzaken en wat zou men toch aan maatregelen kunnen nemen? Hij heeft via Google kunnen uitvinden dat openhaarden en gaskachels een rol spelen. Ten aanzien van de personeelskosten meldt het college dat er meevallers zijn, onder andere door eigen personeel te detacheren bij projecten. Maar tegelijk wordt op pagina 38 van de jaarrekening aangegeven dat 'krapte in de bemensing' zorgt voor een langere doorlooptijd voor inhuur voor vertraging bij de voorbereiding en het aanbesteden van werk bij de Sterke Lekdijk en de KWA. Daar lijkt sprake van tegenstrijdigheid: enerzijds houdt men geld over, anderzijds is er sprake van krapte. Hij vraagt het college om een toelichting. Ten slotte wijst hij op de belastingmeevallers. Bij de eerste burap van 2017 was er nog een tegenvaller van 2 miljoen euro, bij de tweede burap was er een meevaller van 5 miljoen euro en in de jaarrekening staat er een meevaller van 2,3 miljoen euro. De redenen staan genoemd, maar het is wel opvallend dat er jaar op jaar sprake is van meevallers. Het lijkt erop dat de Woz-waarde consequent behoudend wordt ingeschat door de BghU. Hij stelt voor te spreken over de totstandkoming van de WOZ-waarden die de basis vormen voor de belastingheffing, opdat men dichterbij de werkelijkheid uitkomt.

Beantwoording eerste termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) zal ingaan op de financiële vragen over de jaarrekening, de accountantsverklaring en het jaarverslag, zijn collega's zullen vragen over hun portefeuilles voor hun rekening nemen. Ten aanzien van het bedrag van 1 miljoen euro voor de bestemmingsreserve Transitie licht hij toe dat dit verband houdt met het overschot van 1,2 miljoen euro bij personeelskosten. Het college stelt voor om van dat overschot 1 miljoen euro te storten in de bestemmingsreserve Transitie om zo de daarvoor gestelde doelen in de komende jaren te kunnen borgen. De dijkgraaf zal daar later op ingaan. De heer Rutjes wees ook als eerste op de hoogte van de zuiveringsheffing. De discussie hierover hoort feitelijk thuis bij de voorjaarsnota. Hij licht toe dat de verhoging van 1,5% de vijfde stap betreft van de financiering van de extra kosten voor de rwzi Utrecht. Destijds is bij het dekkingsvoorstel aangegeven wat er nodig is om voor dertig jaar de kapitaalslasten en extra lasten te kunnen dekken. Die raming is de afgelopen jaren precies gevolgd en het college concludeert dat de verhoging van 1,5% nog steeds nodig is. Tegelijk wordt duidelijk dat de egaliseringsreserve, het saldo van de exploitatie van de zuivering, oploopt. Kortom, de zuiveringstaak wordt efficiënt uitgevoerd, maar dat staat los van het nieuwbouwproject. Over de egaliseringsreserve en de mogelijkheid om tarieven te verlagen, kan men spreken. Maar daarbij moet wel rekening

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

worden gehouden met ontwikkelingen, zoals de voorgenomen sloop van de zuivering die in het najaar aan de orde komt. Die sloop is niet goedkoop. Maar waar mogelijk en verstandig, is het college bereid te spreken over het verlagen van tarieven. Voor het budget voor de blauwe burgerinitiatieven is afgesproken dat bij de begroting wordt gekeken hoever dit budget is uitgeput, waarna het resterende deel wordt toegevoegd aan de Begroting 2019, met mogelijk dus een dubbel budget in dat jaar. Richting de heer Duijvelaar bevestigt hij dat een resultaat van 8,9 miljoen euro fors is, ongeveer 8% van de totale begroting. De reden voor dit saldo is echter niet dat er te ruim is begroot. De oorzaken voor het overschot staan in de stukken benoemd, zoals het resultaat van het POV van 500.000 euro, meevallers in het beheer, voordeel personeelslasten en meevallers op het gebied van energie, 550.000 euro, die te maken hebben met de prijsvorming. Er is inderdaad meer belasting opgehaald, 2,015 miljoen euro meer dan geraamd. Dat komt vooral voor rekening van de categorie gebouwd, als gevolg van stijgende WOZ-waarden. Mogelijk heeft de BghU prudent geraamd, maar er is niet bewust geprobeerd meer belasting op te halen dan nodig. Hij merkt op dat stijgingen het jaar erop weer worden gecorrigeerd. De heer Verweij merkte op dat de egalisatiereserve gebouwd buiten de bandbreedte komt zoals bepaald in de nota Reserves en voorzieningen, maar ook de categorie gebouwd is nog niet kostendekkend. Was dat wel het geval geweest, dan had het college een voorstel gedaan om de tarieven te matigen. Maar de afgelopen jaren is er bij alle categorieën minder belasting geheven dan volgens de begroting nodig was. In december 2017 is gesproken over het moment waarop men kostendekkend wil zijn en de heer Verweij heeft het college gevraagd om bij de voorjaarsnota al een vooruitblik op de tarieven te geven. Die vooruitblik is toegevoegd aan de voorjaarsnota. Richting de heer Droogers bevestigt hij dat een afwijking van 8% inderdaad hoog is, zeker als men beseft dat het waterschap zeer scherp begroot. In het verleden waren de overschotten nog weleens groter, maar dan was er bijvoorbeeld rekening gehouden met veel projecten waarvan uiteindelijk slechts de helft werd uitgevoerd. Dat is nu niet aan de orde: 80% tot 90% van de begrote projecten is gerealiseerd. Bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma heeft men nu een meevaller, waarbij er nog discussie bestaat in het kader van de evaluatie van het programma en de spelregels. Het college heeft besloten het bedrag te parkeren: er kunnen zich ook tegenvallers voordoen, maar men doet er alles aan om extra lasten te voorkomen. Het kan echter gebeuren dat men als waterschap besluit om aanvullende maatregelen te nemen waarvoor geen dekking van het Hoogwaterbeschermingsprogramma is en dan zou men een beroep kunnen doen op deze reserve. De suggestie van de heer Droogers en de heer Verweij om genieten van water expliciet aan de orde te stellen, neemt hij mee richting jaarrekening 2019. Het is met cultuurhistorie een aspect dat integraal verweven zit in de projecten van het waterschap. Richting de heren Verweij en Van der Kruk stelt hij dat deze een terecht punt maken als het gaat om toedelen van overschotten aan de kostenkant en aan de batenkant. De nota Reserves en voorzieningen is daar helder over: het resultaat van de jaarrekening wordt deels verklaard door de opbrengsten (te verrekenen met de egalisatiereserves) en door de kosten (te verrekenen met de algemene reserve). Maar in de nota staat ook dat de marge van het weerstandsvermogen voor de algemene reserve tussen 1,4% en 2% ligt. Men kan besluiten om wanneer men boven die 2% uitkomt na het verrekenen van kosten en baten, dat deel toe te kennen aan de egalisatiereserve. Men kan er ook voor kiezen het weerstandsvermogen boven 2% te houden, maar dat is in afwijking op de nota Reserves en voorzieningen. In wezen is het lood om oud ijzer.

De heer Verweij (CU) pleit er bij interruptie voor om uit te gaan van de letterlijke tekst van de beleidsnota.

De heer De Jong (hoogheemraad) benadrukt dat hij het punt onderkent. Hij zegt toe het mee te nemen. Gekeken zal worden of het nog in deze jaarrekening kan worden verwerkt, of dat een aanpassing via een addendum aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd.

De heer Verweij (CU) merkt op dat een accountant ook behoort te kijken of het waterschap handelt conform het eigen vastgestelde beleid. De accountant zou hierover

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

kunnen vallen.

De heer De Jong (hoogheemraad) merkt ten aanzien van de hoger dan begrote belastinginkomsten op dat ook in eerdere gevallen vanuit het algemeen bestuur werd gewezen naar de BghU. Hij benadrukt dat de BghU goed heeft gewerkt en ook de inzet heeft om zo precies mogelijk te ramen door de maatstaven te actualiseren op basis van ontwikkelingen die er zijn. En er is het nodige gebeurd de afgelopen jaren, met de Natura-uitspraak en nu de ozb die nogal fluctueert. Het beleid is om precies te ramen, niet om meer belastingen op te halen dan nodig.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Otterman

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) wijst op de inzet van 40% eigen energieproductie in 2020. Dat het waterschap achterligt bij de realisatie komt doordat men niet langer zelf het slib vergist. Het waterschap is wel bezig met allerlei andere manieren van duurzame opwek van energie. Donderdag 7 juni spreekt de commissie over een voorstel voor zonne-energie. Andere voorstellen zijn nog niet zo ver dat kan worden verwacht dat realisatie al in 2020 een feit is, maar er wordt wel geprobeerd zo snel mogelijk meer duurzame energie op te wekken. Richting de heer Van der Kruk bevestigt ze dat fluorantheen ontstaat bij verbranding en via bijvoorbeeld regen neerslaat.

De heer Jansen op de Haar (hoogheemraad) geeft richting de heer Reerink aan dat bij de afvalwaterakkoorden met Zeist en Lopik een gebrek aan ambtelijke capaciteit een rol speelt. Er zijn twee partijen nodig voor een akkoord. Ten aanzien van de internationale samenwerking merkt hij op dat er in 2016 voor het laatst is gerapporteerd. Hij zegt toe de commissie een actuele stand van zaken te leveren. Hij weet pas sinds kort van het bestaan van PUM, de mogelijkheden voor samenwerking worden beoordeeld. Voor WINNET geldt nu eenmaal dat een belangrijke uitkomst is dat er veel geld bespaard is door de samenwerking met gemeenten. Maar er zijn ook innovaties te melden, zoals de ecoscans, een gezamenlijk grondwatermeetnet, een gezamenlijke rioolmonitoring en momenteel wordt een klimaatstresstest uitgevoerd, met begin juli de eerste uitkomsten. Bovendien wil men vanaf 2019 gezamenlijk trainees inzetten. Een landelijke voortgangsrapportage over WINNET is in de maak.

De heer Poelmann (dijkgraaf) wijst richting de heer Rutjes op de verandering van werkwijze die momenteel onder leiding van de directeur wordt vormgegeven. De afgelopen drie jaarrekeningen is daartoe telkens een storting gedaan in de transitiereserve. In 2018 wordt er voor het eerst geld aan die reserve onttrokken: 750.000 euro voor versterking van de organisatie, mobiliteitsontwikkeling en strategisch personeelsmanagement. Dat vraagt veel tijd en moeite. In de komende jaren verwacht het college jaarlijks 600.000 euro te onttrekken aan de reserve. Hij wijst op de extra investeringen die het waterschap gaat doen. Daar bereidt men zich goed op voor waarbij ook aandacht is voor het feit dat die investeringen straks ook weer beheerd moeten worden (assetmanagement). Andere aspecten zijn het invullen van IPM-rollen en het opvangen van frictiekosten. Met de transitiereserve kunnen die opgaven tot 2022 bekostigd worden, er worden op dit moment geen stortingen voorzien uit de jaarrekeningen van 2018 en later. Ten aanzien van de tegenstrijdigheid overschot en krapte licht hij toe dat er altijd enige spanning is bij het opzetten van nieuwe dingen. Voor de Sterke Lekdijk is een nieuwe organisatie opgetuigd, de KWA+ vraagt het nodige. Dan is er de periode dat de functies wel zijn gedefinieerd, maar dat men er ook de mensen voor moet zien te vinden. Op 5 juni zijn er vier nieuwe mensen aangenomen en er is veel belangstelling om bij De Stichtse Rijnlanden te werken. Dat komt doordat er zoveel gebeurt. Het ziekteverzuim is inderdaad aan de hoge kant. Men heeft de pech dat enkele jonge medewerkers met ziekte te kampen hebben waardoor ze langdurig niet kunnen werken. Langdurig zieken hebben een flinke invloed op het verzuimpercentage. Hij hoopt dat deze mensen snel weer aan de slag kunnen, het ziekteverzuim heeft in ieder geval de aandacht van het college. Over de storting in de nieuwe bestemmingsreserve Hoogwaterbeschermingsprogramma meldt hij dat het waterschap bij het project Dijkversterking Centraal Holland (POV) 455.000 euro heeft overgehouden. Dat stort men

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

nu in de reserve, zodat men het kan aanwenden bij mogelijke toekomstige tegenvallers. Tegelijk is er een andere, meer belangrijke reden: hij wil dat geld niet, tegen de achtergrond van een landelijke discussie bij de evaluatie van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Die discussie gaat over het feit dat waterschappen nu zelf verantwoordelijk zijn voor de bekostiging van risico's die na aanbesteding aan het licht komen. Daar maakt hij bezwaar tegen: wat men niet weet bij een aanbesteding, is niet te beïnvloeden. Met deze bestemmingsreserve wil hij zichtbaar maken dat het waterschap dat geld niet besteedt en dat versterkt de positie in de discussie over de veel grotere risico's die men loopt. De heer Duijvelaar waarschuwt er in het kader van het transitiebudget voor niet te investeren in talent dat vervolgens weer uitstroomt. Maar momenteel stroomt talent vooral in, vanwege de grote projecten die op stapel staan. Los daarvan zijn mensen vrij om te gaan en staan waar ze willen. Dat ze ook kunnen vertrekken is geen reden om niet in talent te investeren. Ten aanzien van de vraag over de kwantiteit licht hij toe dat er personeel instroomt om de investeringen van 600 miljoen euro in de komende acht tot tien jaar te realiseren. Hij merkt op dat er 11 miljoen euro is bezuinigd in de afgelopen jaren en dat heeft de organisatie ook onder druk gezet. Nu stijgt het aantal medewerkers weer en dat probeert de directeur verantwoord te doen, waarbij ook de vaste formatie groeit. Richting de heer Reerink geeft hij aan dat het met de stages momenteel niet goed gaat. Hij is groot voorstander van voldoende stageplaatsen, maar goede begeleiding is een voorwaarde en die kan men niet altijd bieden. Daar moet verbetering in komen. Richting de heer Van der Kruk geeft hij aan dat wanneer vaste medewerkers doorschuiven naar het project Sterke Lekdijk, ze hun uren op dat project kunnen schrijven. Strikt genomen levert dat een vacature op, maar die wordt niet altijd meteen ingevuld. Dat leidt tot meevallers. Hij wijst in dit verband op de cao-onderhandelingen. Die verlopen moeizaam en kunnen een cao met terugwerkende kracht (vanaf 2017) als uitkomst opleveren. Dat heeft financiële gevolgen die als schatting in de begroting zijn opgenomen.

Tweede termijn

De heer Rutjes (WN) vraagt of het klopt dat de bestemmingsreserve Transitie nu volgens plan is gevuld.

De heer Verweij (CU) wijst op de personeelsontwikkeling en vraagt het college een keer nader inzicht te geven in de opbouw van formatie, inclusief de bezetting van de projecten en de inzet van het transitiebudget. Ten aanzien van de opmerkingen over de algemene reserve en verdeling van niet-begrote meevallers aan kostenkant en batenkant geeft hij aan dat deze allereerst de verdienste van de heer Van der Kruk zijn die de notitie kritisch heeft beoordeeld. De hoogheemraad geeft aan dat de aanpassing mogelijk pas in 2019 kan worden verwerkt, maar hij pleit ervoor ook bij deze jaarrekening gewoon het geldende beleid toe te passen. Ten aanzien van de extra inkomsten die zijn opgehaald voor de categorie gebouwd merkt hij op dat de BghU ongetwijfeld prudent handelt, maar wanneer bij de jaarrekening blijkt dat er veel meer is binnengekomen dan begroot, dan moet het algemeen bestuur daar ook naar handelen. Hij zal er bij de vergadering van het algemeen bestuur eind juni op terugkomen. Tot slot wijst hij op de opmerking van mevrouw Leenders tijdens het technisch overleg: in het besluit wordt een veel groter bedrag bestemd dan feitelijk juist is. Er is bij een eerdere begrotingswijziging al een overschot bestemd en het besluit zou daarop moeten worden aangepast.

De heer Reerink (PvdA) wijst op zijn vraag of het waterschap nu niet te ambitieus is met een reductie van energieverbruik van 40% in 2020. De hoogheemraad gaf aan dat het waterschap zijn uiterste best gaat doen. Maar gaat men concreet ondernemen? Hij vraagt het college om te komen met een nadere toelichting of, op een later moment, een notitie.

Beantwoording tweede termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) neemt het punt over nota Reserves en voorzieningen mee, hij zal proberen om een strategie voor te leggen hoe daarmee om te gaan bij het vaststellen van de begroting. Ten aanzien van extra inkomsten bij de categorie gebouwd merkt hij op dat dit aspect officieel pas in december aan de orde is wanneer de geactualiseerde maatstaven bekend zijn. Het is een interessant punt om in de komende

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

		vergadering van het algemeen bestuur over te spreken. In december wordt besloten over de tarieven voor 2019. Mevrouw <u>Otterman</u> (hoogheemraad) zegt ten aanzien van het streven naar 40% energiereductie toe met een notitie te komen. Ze heeft zelf ook de behoefte aan meer duidelijkheid over te nemen maatregelen. De heer <u>Poelmann</u> (dijkgraaf) licht toe dat het transitiebudget de komende vijf jaar volledig zal worden ingezet voor de bepaalde doelen. Het budget bedraagt 3,5 miljoen euro. Het voorstel om een thema-avond over personeelsontwikkelingen te organiseren neemt hij mee naar het college. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het stuk met enkele toezeggingen ter bespreking kan worden doorgeleid naar het algemeen bestuur.
2.2	Tweede begrotingswijziging 2018	<i>Eerste termijn</i> De heer <u>Reerink</u> (PvdA) licht toe dat de PvdA-fractie instemt met deze begrotingswijziging. Hij wijst op pagina 10 van de burap waar bij klimaatverandering een realisatie van 0% wordt gemeld en bij het programma Gezond Water een realisatie van 2%. Dat is weinig en de toelichting op deze percentages is summier. De laatste opmerking betreft pagina 19 (bijlage 3) waar bij het watergebiedsplan Zegveld en Oud-Kamerik een oorspronkelijk begroting van 30.000 euro staat vermeld en na mutatie 150.000 euro. Dat is een forse verhoging, zeker gezien het feit dat op pagina 23 allemaal groene plusjes staan voor dit gebiedsplan. De heer <u>Merkens</u> (LNE) meldt dat LNE instemt met de reservering van het bedrag van 1,75 miljoen euro waarmee de bouw en de afspraken met AGV op redelijke termijn zullen worden nagekomen. Ten aanzien van cultuurhistorie en in het bijzonder de Oude Hollandse Waterlinie en de Nieuwe Hollandse Waterlinie pleit LNE voor het maken van een duidelijke keuze. De heer <u>Droogers</u> (CDA) geeft aan dat het stuk door kan als hamerstuk. Mevrouw <u>Leenders</u> (WN) vindt het een logische begrotingswijziging. Ten aanzien van de naar voren gehaalde sloop van het lijndeel van de installatie in Utrecht merkt ze op dat in de burap wel een toelichting staat, maar ook bij goed lezen is niet precies duidelijk hoe het nou zit. Ze vraagt een toelichting op de sloop, het proces en de precieze kosten. Wanneer wordt het voorstel aan het algemeen bestuur voorgelegd? De heer <u>Van der Kruk</u> (PvdD) wijst op het feit dat bij het nieuwe kantoor geen zonnepanelen geplaatst zullen worden. Wat is daarvan het effect op de doelstellingen van het college voor de opwek van duurzame energie? De heer <u>Verweij</u> (CU) sluit zich aan bij de vragen van mevrouw Leenders. Het besluit dat nu wordt voorgesteld gaat over een begrotingswijziging, maar impliciet zit er een aantal besluiten in waaronder een voor een krediet voor het slopen van een deel van de oude gebouwen. Hij vraagt het college om dat als apart besluit aan het algemeen bestuur voor te leggen. Een tweede vraag betreft het aanbestedingstraject voor het baggeren van de gekanaliseerde Hollandsche IJssel. Het college meldt een vertraging en daarnaast 4 miljoen euro extra kosten. Hij vraagt het college om een toelichting. De heer <u>Duijvelaar</u> (VVD) sluit zich aan bij de vragen van mevrouw Leenders en de heer Verweij ten aanzien van de voorgenomen sloop van een deel van de oude rwzi-installatie. Hij vermoedt dat het hier gaat om een gevolg van fasering, maar de oorzaken staan niet benoemd. <i>Beantwoording eerste termijn</i> De heer <u>De Jong</u> (hoogheemraad) licht toe ten aanzien van cultuurhistorie dat het college

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

in het najaar komt met een voorstel voor de invulling van 2022, naar aanleiding van de eerdere discussie met het algemeen bestuur. Richting de heer Reerink licht hij toe dat het watergebiedsplan Zegveld en Oud-Kamerik een krediet had. Omdat er nog geen overeenstemming was met een aantal eigenaren kon men een aantal maatregelen in het plan nog niet uitvoeren. De benutting van het krediet staat toegelicht op pagina 79 van de burap. Bij de Begroting 2017 meende men een aantal kleine maatregelen te kunnen uitvoeren, maar nu is duidelijk dat er veel meer kan worden uitgevoerd en het daarvoor gereserveerde krediet heeft men al kunnen uitgeven. Het gaat hier om het ophogen van de jaarschijf, passend binnen het eerder al goedgekeurde krediet voor het watergebiedsplan.

De heer De Groot (hoogheemraad) licht toe dat de bouw van de nieuwe rwzi, vooral de waterlijn, heel voorspoedig verloopt. Er is al een deel gesloopt, zoals de vergistingstank, maar om de waterlijn volledig af te maken, inclusief aanrijroute moeten er nog vier nabezinktanks en slibindikkingstanks gesloopt worden. De gedachte was toen om versneld het hele rwzi-terrein te slopen. Daar zijn de eerste berekeningen voor gemaakt, de kosten komen op globaal 15 tot 20 miljoen euro in totaal. Dat is veel geld waarover een goede discussie moet plaatsvinden. Nu blijken er in het kader van de herbestemming mogelijk meekoppelkansen met de sloop. De waterlijn wil men nu wel zo snel mogelijk afronden en de daarvoor vereiste sloopwerkzaamheden wil men uitvoeren. Het benodigde geld, 1,75 miljoen euro, wordt met deze begrotingswijziging gevraagd. Het gesprek over de volledige sloop en de bijbehorende discussie over herbestemming wil het college op een goede manier voeren. Dat gesprek kan eind 2018 plaatsvinden, waarna de sloop van het geheel in 2019 kan gebeuren, met daarbij een besluit over de herbestemming.

De voorzitter wijst op het verzoek van de heer Verweij en mevrouw Leenders om de sloop van een deel van het terrein als apart besluit voor te leggen.

De heer De Groot (hoogheemraad) wijst op de haast die men heeft. De begrotingswijziging en de burap boden de mogelijkheid om het aan het algemeen bestuur voor te leggen.

De heer Verweij (CU) licht bij interruptie toe dat het hem vooral is te doen om de formulering in de besluittekst. Hij vraagt het college om dit voorstel als apart besluit voor te leggen.

De heer De Groot (hoogheemraad) zegt dit toe. Hij wijst op de vraag over de aanbesteding van het baggeren van de gekanaliseerde Hollandsche IJssel. Daarvoor is een krediet vastgesteld van 10,3 miljoen euro, op basis van de vorige aanbesteding. Daarvoor was al eens een raming gemaakt van de kosten die uitkwam op 12,1 miljoen euro. De aanvankelijke aannemer heeft het baggeren stilgelegd en er loopt een juridische procedure. Op 6 juni is de arbitragezitting. De extra kosten die het waterschap heeft gemaakt bedragen ongeveer 500.000 euro: er zijn juridische kosten, er is opnieuw een berekening gemaakt en men moet opnieuw aanbesteden. Vervolgens is het de vraag wat de arbitragecommissie besluit en bij de aanbesteding speelt mee dat de markt is aangetrokken. Zodra de aanbesteding geweest is, komt het college terug bij het algemeen bestuur met het overzicht van de totale kosten en het vervolg.

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) wijst op het voorstel dat op 7 juni in de commissie aan de orde komt. Dat is geen voorstel als vervanging voor het plan voor zonnepanelen op het kantoor, daarvoor komt nog een apart voorstel. Ze benadrukt dat men het met enkel zonnepanelen niet gaat redden: het voorstel dat op 7 juni aan de orde komt beslaat ongeveer 0,3% van het totale energieverbruik van het waterschap.

Tweede termijn

De heer Verkaik (W@I) meende dat de heer Verweij aangaf dat er nu 4 miljoen euro extra wordt uitgetrokken voor het baggeren van de Hollandsche IJssel, maar hij heeft gelezen dat het college dat bedrag in 2018 niet uitgeeft en het parkeert tot 2019, en dat

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

		het totale bedrag vooralsnog gelijkblijft. <i>Beantwoording tweede termijn</i> De heer <u>De Jong</u> (hoogheemraad) bevestigt de lezing van de heer Verkaik: de jaarschijf wordt verlaagd vanwege deze vertraging. Het gaat niet om extra geld. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het stuk als hamerstuk kan worden doorgeleid naar het algemeen bestuur.
2.3	Voorjaarsnota 2018	<i>Eerste termijn</i> De heer <u>Travaille</u> (PvdD) wijst op het woordgebruik in het bestuursvoorstel en de voorjaarsnota. Er wordt gesproken over de 'eliminatie van exoten' en 'plaagsoorten'. De begrippen worden door elkaar gebruikt en zijn fractie heeft moeite met beide, zeker als dit gebeurt in combinatie met 'uitroeiing' en 'eliminatie'. Het woordgebruik 'eliminatie van exoten' is hoe dan ook ongelukkig omdat bijvoorbeeld de snoekbaars ook een exoot is, maar geen soort die men zal willen elimineren. Hij vraagt het college om de formulering nog eens goed te bekijken. Een tweede punt betreft de ontwikkelingen die op pagina 3 van de voorjaarsnota worden beschreven. Hij stelt voor om hier de grote veranderingen in biodiversiteit ook op te nemen, gezien de KRW-notitie en rapporten over insecten en weidevogels. Op pagina 10 staat dat 'een aantal waterlichamen niet voldoet aan de eisen voor fosfaat en stikstof', maar uit de KRW-memo van februari 2018 bleek dat bijna alle waterlichamen niet aan die eisen voldoen. De memo maakte duidelijk dat de waterkwaliteit tussen 2009 en 2016 achteruit is gegaan en de PvdD-fractie hoort graag van het college wat dit betekent voor de ontwikkeling van beleid en maatregelen in de komende jaren. Het nu voorgenomen traject houdt in dat er in 2019 gebiedsprocessen komen, met in 2021 de vaststelling van maatregelen en een start in 2022. Het gaat hier om de extra KRW-maatregelen en de PvdD-fractie pleit voor een meer voortvarende, acute aanpak gezien de urgentie van het probleem. Het laatste punt betreft de eind 2016 aangenomen motie over de uitbreiding van de bijdrageregeling Impuls kwaliteitswater in de stad. Het dictum van de motie vroeg om een evaluatie en deze heeft plaatsgevonden. De evaluatie is zeer positief over de regeling, de investering van 300.000 euro van het waterschap leidt tot 1 tot 1,2 miljoen euro investering in waterkwaliteit in stedelijk gebied. Het tweede deel van de motie vroeg het college om te komen met een voorstel voor de uitbreiding van deze regeling, maar die uitbreiding ontbreekt in deze voorjaarsnota. Hij vraagt het college om een toelichting. De heer <u>Jansen</u> (WN) geeft aan dat de voorjaarsnota veel elementen bevat die zijn fractie aanspreken, daar komt men op 25 nog uitgebreid op terug, met name wat betreft de visie en uitgangspunten in de voorjaarsnota. Vooruitlopend op die vergadering heeft de WN-fractie enkele kanttekeningen en vragen. Het antwoord van het college hierop is van belang voor de verdere inbreng van de WN-fractie. Hij wijst allereerst op de digitaliserende overheid. Dit aspect keert op verschillende punten terug, op verschillende manieren beschreven: op pagina 15 gaat het over de doelen van het waterschapswerk, droge voeten en sterke dijken. Maar het gaat toch ook om voldoende water en waterkwaliteit. De voorjaarsnota noemt daarop allerlei investeringen, maar de samenhang ontbreekt. Hij wijst op het digitale stelsel rond de Omgevingswet. Die wordt telkens uitgesteld dus kan men nu al wel investeren in de benodigde digitale systemen? Een ander punt betreft het Beslissingsondersteunend Systeem (BOS). Ook landelijk zijn er ontwikkelingen, zoals het Nationaal Hydrologisch Modelinstrumentarium waar ook de Stowa bij betrokken is. Doet men dingen nu niet dubbel? En hoe wordt in het BOS omgegaan met de waterkwaliteit, aangezien er enkel wordt gesproken over waterkwantiteit? Een ander punt betreft de aanpak van de bodemdaling. De WN-fractie ondersteunt deze aanpak en de proactieve rol van het waterschap hierin. Het onderwerp komt donderdag 7 juni uitgebreid aan de orde. Een derde punt is de aandacht voor activiteiten van het waterschap in de stedelijke omgeving, waar de PvdD ook al op wees. Ook de WN-fractie concludeert dat de evaluatie geen reden is om te stoppen met de regeling, maar juist reden om een tandje erbij te zetten: klimaatadaptatie, de groene stad, de klimaatstresstest zijn allemaal belangrijke onderwerpen waarbij men steden en dorpen

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

mee kan krijgen als het gaat om het belang van water. De WN-fractie verzoekt het college om deze regeling in 2019 meer ruimte te geven. Mogelijk kan men het transitiebudget hiervoor inzetten. Een vierde punt betreft de tarieven en financiering. In de voorjaarsnota wordt gesproken over twee scenario's, maar is er al eerder over gesproken en heeft het algemeen bestuur ook al een besluit genomen? Waarom keren nu dan toch beide scenario's terug? Het laatste punt betreft de zuiveringsheffing en de opslag van 1,5%. De onderbouwing om ook in 2019 de opslag toe te passen vindt de WN-fractie summier en ze vraagt het college om die alsnog te leveren, inclusief de afwegingen voor bijvoorbeeld de sloop die nu aan de orde komt, maar eerder niet zo in beeld waren.

De heer Groenendijk (VVD) dankt het college voor deze heldere voorjaarsnota en wijst op het belang van goede informatievoorziening, zoals vermeld op de pagina's 4 en 16. Maar betekent 'goed' ook: 'betrouwbaar' en 'controleerbaar'? Op pagina 7 wordt gesproken over het Interbestuurlijk Programma (IBP): weet het college al hoeveel geld het IPB krijgt en wat de voorwaarden zijn voor de besteding ervan? Welke rijksbrede opdrachten staan hiertegenover en welke taken moet men straks in samenwerking met lokale overheden uitvoeren? Op pagina 20 gaat het over de wijze van indexeren. De VVD-fractie heeft hier al eerder opmerkingen over gemaakt. Het college kiest voor het percentage van de middellangetermijnindex van het CPB. Waarom deze index? Hij heeft moeite met de wijze waarop het besluit is geformuleerd, in het bijzonder waar staat 'alsmede de doorwerking hiervan in het tarief voor watersysteemheffing in de begrotingsjaren 2019-2020'. Wat houdt dit in? Tijdens de technische bijeenkomst zijn vermeld: 2,1% voor indexatie, 1,5% voor kostendekkendheid bij watersysteemheffing, 2,1% indexatie voor de zuiveringsheffing, met daarnaast 1,5% sparen. Kloppen die percentages?

De heer Drogers (CDA) dankt het college voor deze voorjaarsnota. Hij constateert ten aanzien van de automatisering dat de licenties jaarlijks veel geld gaan kosten. Is overwogen om samen met andere waterschappen, bijvoorbeeld via de Unie, in te kopen? Op pagina 11 wordt gesproken over een meetplan waterkwaliteit en hij stelt voor om daarbij samen te werken met burgers en hen ook metingen te laten doen. Ook als het gaat om natuurvriendelijke oevers zijn er mogelijkheden om samen te werken, bijvoorbeeld met natuurbeschermingsorganisaties. Als het gaat om de tarieven heeft de CDA-fractie een voorkeur voor variant 2, met daarin een matiging van de stijging. De fractie maakt zich wel zorgen over de kostenstijging voor ongebouwd. Richting toekomst gaat het om substantiële bedragen voor agrarisch ondernemers. Hij wijst tot slot op de verbonden partijen. Daarover is een bijeenkomst geweest naar aanleiding van een onderzoek van de Rekenkamer. De CDA-fractie spreekt de zorg uit dat het algemeen bestuur toch maar weinig invloed heeft, behalve bij het aangaan van een overeenkomst. De CDA-fractie constateert dat bij de meeste verbonden partijen de kosten stijgen en de fractie overweegt om bij de komende vergadering een motie in te dienen met als doel meer invloed van het algemeen bestuur waar het gaat om de lijn van het college ten aanzien van de begrotingen van verbonden partijen. Mogelijk kan men de nullijn meegeven als leidraad voor begrotingen van verbonden partijen.

De heer Jansen (AWP) wijst op het voorstel om het waterschap beschikbaar te stellen als demolocatie voor het verwijderen van medicijnresten. Dat juicht hij toe, maar mogelijk kan een bredere formulering worden gebruikt. Een demolocatie voor onderzoek is geen doel op zich en heel Europa kampt met dit vraagstuk. Hij roept het college op om te bekijken wat de ontwikkelingen zijn en welke landen vooroplopen, mogelijk kan men daar gebruik van maken. Het tweede punt betreft de uitbreiding van het meetplan. Hij juicht dit toe, maar ook op dit gebied zijn er enorm veel innovaties. De CDA-fractie wees op de participatie van burgers en hij wijst op de vele nieuwe mogelijkheden die sensortechnieken kunnen brengen en die de kosten enorm kunnen verlagen. Een derde punt betreft de kostenontwikkeling. Het college streeft naar kostendekkende tarieven voor zowel de watersysteemheffing als de zuiveringsheffing. Maar kijkend naar de ontwikkeling van de tarieven (tabel pagina 21), dan blijken de belastinginkomsten voor zuivering in 2018 met 6,1 miljoen euro te overschrijden, groeiend naar 8,4 miljoen euro in 2022. Bij de watersysteemheffing is het beeld omgekeerd, met een tekort van 2,9 miljoen euro in 2018 dat in 2022 groeit naar 3,4 miljoen euro. Hij vraagt het college om een

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

toelichting.

De heer De Beaufort (LNE) complimenteert het college met de kwaliteit van het voorliggende stuk. LNE benadrukt dat de geleidelijke weg naar kostendekkendheid een randvoorwaarde blijft. Grote tariefstijgingen moeten worden vermeden en wettelijke taken hebben en houden prioriteit. Interessant is dat de markt regelmatig wordt betrokken en dat ook veel werk wordt uitbesteed. Wanneer dat op een goede manier gebeurt, heeft dat de instemming van LNE. Duidelijk wordt dat de natuurvriendelijke oevers een enorme kostenpost gaan worden en LNE vraagt zich af of die kosten op een later moment kunnen worden terugverdiend via lagere investeringslasten. Klopt die gedachte en zo ja, is de voorjaarsnota niet het juiste document om die gedachte te vermelden? LNE prijst de intenties van het college om samen met de provincie te zoeken naar locaties voor 68.000 woningen. Gemist wordt in dit verband dat de provincie een omvangrijke taakstelling heeft op het gebied van natuuraanleg. LNE vraagt het college om dat hier te vermelden, daarmee maakt men de provincie erop attent dat hier mogelijkheden liggen voor het samen verkennen van mogelijkheden en samenwerking. LNE zou graag zien dat bij de beheersactiviteiten beter wordt gekeken naar de mogelijkheden om de waterkwaliteit van natuurgebieden te verbeteren. Dat kost misschien wat, maar daarmee dient men het algemene belang van goed onderhoud van natuurterreinen. Gedacht kan worden aan terreinen in de Nesse en Nieuwkoop. LNE zou het toejuichen wanneer in natuurgebied Willeskop een waterberging wordt gerealiseerd, met oog voor de waterkwaliteit. LNE sluit zich aan bij de kanttekeningen van de WN-fractie over de Omgevingswet: er is nog te veel onduidelijk. Ook ten aanzien van de opmerking over de twee scenario's sluit LNE zich aan bij de WN-fractie.

De heer Verkaik (W@I) wijst op de Omgevingswet: het is inderdaad de vraag wanneer deze komt en wat deze vervolgens inhoudt. Ten aanzien van de financiële uitgangspunten geeft het college aan dat meevallers allereerst worden besteed aan tegenvallers. Maar dat lijkt hem geen goed vertrekpunt: meevallers en tegenvallers moeten individueel worden beoordeeld. Het is een goede kadernota en hij merkt op dat met de kadernota de uitgangspunten en de doelstellingen worden bepaald, waarbij de tarieven eigenlijk enkel nog een uitwerking daarvan zijn.

De heer Verweij (CU) zal ingaan op vijf punten: proces, tekst van de nota, beleidsaspecten, kostenniveau en dekking. Ten aanzien van het proces stelt hij voor om af te spreken hoe men de voorjaarsnota in het algemeen bestuur gaat behandelen. Wanneer dat is in de vorm van algemene beschouwingen dan zal hij daar een aantal opmerkingen voor bewaren. Wat betreft de tekst sluit hij zich aan bij de kritiek op de besluittekst, die is niet duidelijk. Kijkend naar het doel van de voorjaarsnota dan is het in ieder geval zo dat met de voorjaarsnota geen nieuw beleid wordt vastgesteld. Wel wordt er een kader bepaald voor het komende jaar en worden belangrijke richtlijnen vastgesteld voor het meerjarenperspectief voor de ontwikkeling van de tarieven.

De heer Jansen (WN) vraagt of het inderdaad een stelregel is dat er bij voorjaarsnota's nooit nieuw beleid wordt bepaald.

De heer Verweij (CU) geeft aan dat dit een uitgangspunt is dat in het verleden is geformuleerd. Mocht dat anders zijn, dan zijn er veel punten in deze nota waarbij hij zich dan afvraagt of dat beleid is. Bijvoorbeeld de mededeling dat kunstmatige intelligentie zal worden toegepast bij watermanagement. Daar is echter geen besluit over genomen. Het college kan dit noemen als een ontwikkeling, maar dat is iets anders dan daadwerkelijk beleid vaststellen.

De heer Jansen (WN) begrijpt dat het gaat om aankondigen van nieuw beleid via de voorjaarsnota. Het vaststellen van dat beleid verloopt dan weer via de procedures die daarvoor ontwikkeld zijn.

De voorzitter stelt dat dit een verhelderend onderscheid is: het aankondigen van beleidslijnen is iets anders dan beleid vaststellen.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

De heer Verweij (CU) onderschrijft dit. Het gaat om een kader voor de begroting en het helpt om straks de tariefstelling vlot te behandelen. Met het vaststellen van de voorjaarsnota voorkomt men dat er in december een grote discussie ontstaat over de tarieven. Hij vervolgt dat er in de tekst nog onjuistheden en onvolkomenheden staan, hij zal deze schriftelijk doorgeven aan het college. Een volgend aspect is het beleid. De eerste pagina's van de voorjaarsnota kennen tal van beleidsontwikkelingen die de komende tijd een rol gaan spelen: het veenweidegebied, duurzaamheid, klimaatadaptatie en de omgevingsvisie. Maar de vertaling naar concrete maatregelen is vervolgens heel mager. Hij vraagt het college om bij de beleidsthema's ook de af te leggen weg te schetsen, zodat er in een volgende bestuursperiode scenario's liggen op basis waarvan essentiële keuzes kunnen worden gemaakt. Want nu worden er wel veel onderwerpen geagendeerd, maar blijkt dat bijbehorende kosten voor maatregelen niet zijn verwerkt in de voorjaarsnota. Een voorbeeld is het eerder genoemde meetplan waterkwaliteit en zo zijn er ook andere maatregelen die naar hij vermoedt geen financiële vertaling hebben gekregen in deze voorjaarsnota. Hij vraagt het college om aan te geven wat wel en wat nog niet is voorzien van financiële dekking. Nu valt op dat het kostenniveau vanaf 2021 niet stijgt, terwijl dat wel voor de hand ligt als rekening wordt gehouden met de zich aandienende ontwikkelingen en bijvoorbeeld inflatie. Ter illustratie reikt hij ter vergadering een overzicht uit met een aantal grafieken. De vraag die zich aandient is of het college zich nu niet rijk rekent. Het laatste punt betreft de dekking. In bijlage 5 worden twee dekkingsscenario's geschetst, maar hij pleit ervoor dat het college één voorstel doet om te voorkomen dat men straks opnieuw hierover in het algemeen bestuur een discussie gaat voeren. Het college geeft zelf aan dat het dekkingsvoorstel in de nota op pagina 21 niet conform beleid is en hij pleit ervoor om dan te kiezen voor scenario 2 en dat ook als perspectief op te nemen in de voorjaarsnota.

De heer Reerink (PvdA) sluit zich aan bij het pleidooi van de heer Travaille om extra inspanningen te doen om de doelen voor de KRW te behalen. Hij vraagt het college om een reactie. Het tweede punt betreft de vraag van de PvdA-fractie naar het tegengaan van het gebruik van lood bij het vissen. De reactie van het college op deze vraag was onbevredigend, maar de Unie heeft een convenant gesloten. Gaat het college dat convenant uitvoeren? Het laatste punt betreft de besparing op energiekosten van 550.000 euro waar de portefeuillehouder eerder op wees. De PvdA-fractie stelt voor dit eenmalige geld in te zetten voor een meer structurele opzet van innovatie. Dat zou kunnen door het bedrag van de besparing in een revolving fund te stoppen, waarna het geld kan worden ingezet voor experimenten en innovatieve projecten en winsten terugvloeiën naar het fonds. De PvdA-fractie overweegt hierover een motie in te dienen.

De heer Van Os (SGP) geeft aan dat hij niet volledig op deze vergadering was voorbereid. Hij heeft met genoegen kennisgenomen van de opmerkingen van de andere fracties.

Beantwoording eerste termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) constateert dat veel bijdragen ingaan op de inhoud en dat sluit ook aan bij het doel van de voorjaarsnota. Het college ziet de voorjaarsnota als een beleidsrijke discussie over toekomstige ontwikkelingen, inschattingen van de consequenties van die ontwikkelingen en globale schetsen over hoe men die moet verwerken. Hij zal in zijn reactie ingaan op de meer financiële opmerkingen. De heer Jansen (WN) ging op de tarieven en financiering van de twee scenario's. In december 2017 is de motie Verweij aangenomen. Die motie gaf het college opdracht meerjarige inzichten in de tariefsontwikkeling te geven. Enkele jaren geleden werden tarieven in december bepaald, wanneer de maatstaven bekend waren. De heer Verweij merkte terecht op dat met bepaalde aannames in kaart kan worden gebracht wat in de tijd de consequenties zijn voor de tarieven. Het college heeft dat nu ook proberen te doen en heeft daarbij gekozen voor twee scenario's. Voor tarieven zijn enkele aspecten bepalend: de inhoudelijke keuzes die bij de begroting worden gemaakt en het kostenniveau bepalen en als tweede de indexering die men toepast op de belastingtarieven. Dat is de 2,1% plus de 1,5% uit het spaarmodel. Met die twee gegevens kun je ook uitrekenen wanneer er

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

sprake is van kostendekkendheid, het streven dat het college aan het begin van zijn periode heeft benoemd. In december 2018 is er een discussie gevoerd over de kostendekkendheid en is er besloten om in drie jaar tijd alle categorieën kostendekkend te maken. Volgens die lijn zou nu moeten worden bekeken wat er nodig is om in twee jaar kostendekkend te zijn. In het coalitieakkoord is impliciet het streven opgenomen om aan het eind van deze bestuursperiode kostendekkend te zijn. Maar er is veel gebeurd en op dit moment wordt scenario 2 gevolgd. Toch heeft het college ook in beeld willen brengen wat het betekent als men aan het eind van deze periode kostendekkend wil zijn. Dat zou een forse verhoging van de tarieven voor 2019 betekenen. Daarmee zou men wel meer ruimte creëren voor de komende jaren om de in de voorjaarsnota geschetste ontwikkelingen te kunnen oppakken. Maar de lijn die nu wordt gevolgd is die van scenario 2, conform het besluit van december 2017.

De heer Jansen (WN) merkt bij interruptie op dat het in beeld brengen van het eerste scenario verwarring veroorzaakt. In december heeft het algemeen bestuur uiteindelijk gekozen voor scenario 2. Hij sluit zich aan bij de heer Verweij: men moet de in december gevoerde discussie nu niet over gaan doen. In december waren er meerdere scenario's en ook dit scenario lag toen op tafel. Maar er is een besluit genomen, overigens een ander besluit dan de WN-fractie had gewild, en er is geen reden om daar nu op terug te komen.

De heer De Jong (hoogheemraad) zegt toe in het vervolg van de discussie uitsluitend over scenario 2 te spreken. Daarmee ontstaat er geen verwarring meer. Ten aanzien van de zuiveringsheffing licht hij toe dat het college de opslag van 1,5% voor de rwzi Utrecht handhaaft, die is nodig om de financiering van de rwzi sluitend te krijgen. Wil men de tarieven dempen, dan moet men zoeken in de egaliseringsreserve. Dan ontstaat er ook een gat en hij wijst in dat verband op de voorgenomen sloop van de rwzi die ook vanuit de zuivering moet worden bekostigd.

De heer Merkens (LNE) wijst op het verzoek bij de bespreking van de jaarstukken 2017 om een doorzicht op de gevolgen wanneer de opslag van 1,5% zou worden geschrapt. Maar nu geeft de portefeuillehouder aan dat het college daar niet aan mee wil werken. Hij vraagt om wel gehoor te geven aan het verzoek en te komen met een doorzicht zodat het algemeen bestuur een afweging kan maken.

De heer De Jong (hoogheemraad) wijst op het pleidooi vanuit het college om prudent te zijn: wanneer duidelijk is dat er lasten aankomen, moet men nu niet de tarieven verlagen. Hij zal het verzoek honoreren en een variant laten zien waarin de tariefsverhoging van 1,5% niet is opgenomen. Beseft moet worden dat de bestemmingsreserve ondertussen wel gevuld moet worden. Het zal duidelijk worden wat de gevolgen zijn voor de egaliseringsreserve zuiveren. De variant zal hij voor de vergadering van het algemeen bestuur aanleveren. De heer Groenendijk vroeg naar de keuze voor de indexatie van het CPB. De reden is dat deze indexatie in materiële zin het dichtst bij de aard van het werk van het waterschap komt. De index van het CPB wordt sinds jaar en dag gebruikt.

De heer Groenendijk (VVD) wijst bij interruptie op zijn andere punt, de onduidelijke formulering van het besluit.

De heer De Jong (hoogheemraad) geeft aan dat bij de technische bijeenkomst al is toegezegd dat het besluit zal worden aangescherpt. Richting de heer Droogers merkt hij op dat het college de discussie over de tarieven en de stijging bij ongebouwd herkent. Tegelijk zijn er nu eenmaal de regels voor de kostentoerekening. Het college onderkent ook dat het gaat om behoorlijk ingrijpende stijgingen. De heer Jansen (AWP) wees op contraire kostenontwikkelingen. In de voorjaarsnota worden enkele ontwikkelingen geschetst. Het onderzoek van 2017 naar de kostenontwikkeling van het watersysteem liet zien dat de kosten zullen stijgen door allerlei ontwikkelingen zoals klimaatverandering. In die prognoses zitten ook die stijgingen van de kosten en daar zal het algemeen bestuur ook beslissingen over moeten nemen. Nu worden beslissingen voor 2019 genomen en in 2019 spreekt men over 2020. De keuze die het college nu heeft gemaakt is vooral gericht

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

op 2019.

De heer Jansen (AWP) verduidelijkt bij interruptie dat zijn vraag ging over het verschil tussen kosten en belastingen. Het verschil neemt toe in de tijd voor beide categorieën.

De heer De Jong (hoogheemraad) licht toe dat zolang de categorieën nog niet kostendekkend zijn, dit inderdaad het geval is. Bijvoorbeeld de categorie ongebouwd zal geruime tijd meer dan kostendekkend moeten bijdragen om de egalisatiereserve weer op niveau te brengen.

De heer Jansen (AWP) begrijpt dit, maar stelt dat dan de bijbehorende tekst niet klopt. Daar staat namelijk dat wordt gestreefd naar afnemende verschillen, maar dat brengt men niet in de praktijk.

De heer De Jong (hoogheemraad) wijst op de opmerking van de heer Verkaik over de financiële uitgangspunten: meevallers die tegenvallers compenseren. Het college heeft die lijn aan het begin van zijn periode gedeeld met het algemeen bestuur: wanneer er ergens een financiële tegenvaller ontstaat, gaat men niet direct de belasting verhogen. Eerst wordt binnen de eigen begroting gezocht naar een oplossing. Ten aanzien van de tarieven bevestigt hij dat deze formeel in december worden vastgesteld, maar nu wordt er beleidsmatig al gepraat over de ontwikkelingen en de uitkomsten neemt het college mee richting begroting, waarna op basis van geactualiseerde maatstaven een voorstel voor nieuwe tarieven wordt voorgelegd. Richting de heer Verweij wijst hij op de toezegging om de besluittekst aan te scherpen. Hij bevestigt dat het college een wat andere voorjaarsnota heeft gemaakt. Het college heeft geprobeerd de actuele ontwikkelingen te beschrijven, maar dat betekent niet dat daar gelijk ook een plan van aanpak aan is gekoppeld. Ieder jaar opnieuw zal men de afweging moeten maken wat er op dat moment moet gebeuren, rekening houdend met de ontwikkelingen. Daar is ook niet direct een budget aan gekoppeld, de tijd moet uitwijzen wat er nodig is en wat daarvan de financiële consequenties zijn.

De heer Verweij (CU) verduidelijkt dat terecht een aantal beleidsontwikkelingen wordt benoemd en uiteraard is bij veel van die ontwikkelingen nog niet goed in beeld hoe ze concreet zullen uitpakken. Hij heeft gevraagd om dat helder te verwoorden en aan te geven welke mogelijke stappen in het vervolg gezet zullen worden, zodat op een later moment de keuze wel kan worden gemaakt. Nu is de status van de ontwikkelingen niet duidelijk en ook niet of ze al dan niet financieel zijn afgedekt. Dat inzicht zou hij wel graag hebben.

De heer De Jong (hoogheemraad) begrijpt dit maar merkt op dat de keuzes voor 2019, inclusief financiële vertaling helder in dit stuk zitten.

De heer Verweij (CU) onderschrijft dit, maar het gaat hem om de doorkijk naar de jaren erna en vraagt zich af of het college wel een realistisch beeld heeft van de kosten die op het waterschap afkomen.

De heer De Jong (hoogheemraad) stelt dat meerjarig ontwikkelingen zijn benoemd. Daar gaat men mee aan de slag. Hij wijst op het financieel kader dat het college voor deze voorjaarsnota hanteert: uitgaan van de geïndexeerde nullijn, voor de tarieven de 2,1% met de 1,5% bij zuivering. Vervolgens heeft het college beoordeeld hoeveel geld er nodig is gezien de ontwikkelingen. Dat is best veel, gezien de wensen die er zijn. Toen is binnen de begroting gezocht naar mogelijkheden: oud beleid dat kan komen te vervallen ten gunste van nieuw beleid. Dat heeft 1 miljoen euro opgeleverd voor nieuwe prioriteiten.

De heer Groenendijk (VVD) vraagt welk oud beleid dan is losgelaten.

De heer De Jong (hoogheemraad) licht toe dat is gekeken naar de huidige begroting. Binnen dat kader is gekeken of er middelen vrij konden worden gemaakt. Hier en daar zit nog ruimte. Daar waar geoordeeld werd dat dit geld niet langer nodig was voor het

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

oorspronkelijke doel, is dit gereserveerd voor nieuwe ontwikkelingen. Op die manier wordt de burger niet belast met de financiering van nieuwe ambities. Vervolgens is gekeken wat aanvullend nog nodig was bij zowel zuivering als watersysteem (tabel pagina 3) en wat dan het effect zou zijn op de tarieven, uitgaande van het streven om in twee jaar kostendekkend te zijn. Een aantal keuzes heeft ook voor meerdere jaren gevolgen voor de kosten, bijvoorbeeld waar het gaat om natuurvriendelijke oevers, exoten en ICT. Het college heeft besloten om alle inhoudelijke prioriteiten op niveau af te ronden, vervolgens de organisatie te versterken, vooral op het vlak van de digitalisering. Dan zijn er nog wat extra prioriteiten en voor het geheel is een dekkingsverhaal gemaakt, zoals zichtbaar bij scenario 2. Het college is natuurlijk benieuwd of het algemeen bestuur kan instemmen met een stijging van 4% tot 5%. Richting de heer Reerink geeft hij aan dat hij het voorstel voor een revolving fund om innovatie te stimuleren sympathiek vindt. Hij ziet echter nog niet hoe zo'n fonds ook revoluerend kan worden. Daar komt bij dat het bedrag van 550.000 euro al wel structureel is opgenomen in de ruimte voor 2019.

De heer Jansen op de Haar (hoogheemraad) wijst op het advies om wat betreft medicijnresten ook te leren van ontwikkelingen in het buitenland. Dat doet men volop en in de informatiebrief van april stond veel over het verwijderen van medicijnresten, onder andere over een onderzoek van de Stowa naar de verschillende manieren om medicijnresten te verwijderen. Dat onderzoek was gekoppeld aan een analyse van hotspots in Nederland en in het gebied van De Stichtse Rijnlanden in het bijzonder. Die onderzoeken worden benut bij het opstellen van een plan van aanpak dat nog in 2018 aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd. De heer Groenendijk vroeg of er zicht is op de hoogte van het bedrag dat van IBP zal komen. Dat is er nog niet, het bedrag is onderdeel van onderhandelingen met het Rijk. Het wordt een groot bedrag. Het waterschap heeft al wel een claim van miljoenen op tafel gelegd ten behoeve van onderzoek en stimulering.

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) licht richting de heer Travaille toe dat ongeveer de helft van de waterlichamen niet voldoet aan de eisen die gelden voor fosfaat en stikstof. Hij wees daarnaast op de planning voor de KRW voor de jaren 2020-2021. Die jaartallen hangen onder de KRW-planperiodes. Er wordt nu al volop gewerkt aan de maatregelen die in de volgende KRW-planperiode moeten worden genomen. Er wordt een grondige analyse gemaakt van hoe men de waterkwaliteit nog kan verbeteren. Ondertussen wordt ook nu gewerkt aan de verbetering van de waterkwaliteit, bijvoorbeeld via de stimuleringsregeling voor waterkwaliteit. Deze is op 2 mei van start gegaan en op 3 mei was het potje voor waterkwaliteit al bijna uitgeput. Verder gebeurt er veel in het kader van DAW en POP-subsidies. Inzet is om de doelen in 2027 wel te halen. De kosten voor de meetplannen staan inderdaad niet in de voorjaarsnota. Op het moment van opstellen van de voorjaarsnota was nog niet duidelijk wat de nieuwe monitoringsvraagstukken aan kosten met zich mee zouden brengen. Het zullen geen tonnen zijn, maar men wilde ook geen slag in de lucht slaan. Zodra er meer duidelijk is, komt ze terug bij de commissie. De suggestie om burgers te laten meehelpen ondersteunt ze. Het gebeurt nu ook al wel, er wordt samengewerkt met boeren, in een samenwerking met Vallei en Veluwe, maar het kan niet bij alle metingen. Sommige metingen zijn te ingewikkeld. Ten aanzien van het amendement over de evaluatie van de stimuleringsregeling Water in de Stad en het verzoek om de regeling voort te zetten, merkt ze op dat in de motie ook de toevoeging 'mits de begroting dat toelaat' was opgenomen. Dat laatste is nu volgens het college niet het geval. Het college had de regeling graag voortgezet, maar de stijgende kosten bij andere posten is dusdanig dat deze regeling nu niet meer prioriteit moet krijgen. Het procesresultaat is duidelijk, maar of deze maatregelen daadwerkelijk bijdragen of anderszins niet waren genomen, is niet helemaal duidelijk. Daarom heeft het college besloten het bedrag niet op te hogen. De suggestie van WN om dat dan met personeel in te zetten, neemt ze mee.

De heer Travaille (PvdD) wijst bij interruptie op de buitengewoon positieve evaluatie van de stimuleringsregeling Water in de Stad. Dan kan het toch niet zo zijn dat in de begroting van 110 miljoen euro er geen aanvulling kan worden gevonden voor de meeste succesvolle regeling van het waterschap?

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) geeft aan dat dit in de afweging van prioriteiten de uitkomst is. Ze wijst toe op de opmerking van LNE over waterkwaliteit en natuurgebieden. De Nieuwkoopse Plassen vallen buiten het gebied van het waterschap, maar men streeft naar verbetering van waterkwaliteit in het totale gebied en daar zullen natuurgebieden hopelijk ook van profiteren. Richting de heer Reerink geeft ze aan dat het waterschap het voornemen heeft om de sector actief te informeren en te stimuleren om niet langer lood bij het vissen te gebruiken. De Stichtse Rijnlanden is van plan zich aan te sluiten bij het convenant.

De heer Reerink (PvdA) vraagt het college om de afspraken van het convenant ook op te nemen in het visstandenbeheerplan, op basis waarvan de vergunningen worden verleend.

Mevrouw Otterman (hoogheemraad) zegt toe dit verzoek mee te nemen.

De heer De Groot (hoogheemraad) onderkent dat nu inderdaad begrippen niet eenduidig zijn gebruikt: 'exoten' wordt naast 'plaagsoorten' gebruikt. Hij stelt voor consequent te spreken van 'exoten'.

De heer Travaille (PvdA) merkt bij interruptie op dat hij juist had voorgesteld 'exoten' niet te gebruiken aangezien men niet alle exoten wil elimineren.

De heer De Groot (hoogheemraad) begrijpt dit, maar verwijst naar de voorjaarsnota waarin precies staat aangegeven om welke exoten het gaat. Hij zegt toe na te gaan wat algemeen gebruikelijk is en welk begrip niet voor verwarring zorgt.

De heer Reerink (PvdA) stelt voor te spreken van 'invasieve exoten'.

De heer De Groot (hoogheemraad) zegt toe die suggestie te overwegen. Hij wijst op de voorbereidingen voor de Omgevingswet. Daar wordt al behoorlijk in geïnvesteerd, men is er op een goede manier mee bezig. Alle andere overheden zijn een omgevingsvisie aan het ontwikkelen. Op rijksniveau sluit men aan bij de Unie als het gaat om het borgen van de watercomponent. De Stichtse Rijnlanden overlegt zelf met de provincie. Dat overleg verloopt goed. Er wordt ook overlegd met de verschillende gemeenten. Dat vereist allemaal wel inspanningen want anders worden de waterbelangen niet goed geborgd in de visies. Ten aanzien van het digitale stelsel wil het waterschap vanuit het oogpunt van klantvriendelijkheid goed voorbereid zijn: men wil zo veel mogelijk vergunningaanvragen en meldingen digitaal afdoen. Dat vereist wel ontwikkelingsgeld. Hij wijst op de suggestie om voor de natuurvriendelijke oevers te kijken of ook andere (natuur-)organisaties een deel van het beheer voor hun rekening kunnen nemen. De komende jaren gaat men zeker kijken hoe het slimmer en beter kan en hij zal deze suggestie meenemen.

De heer Poelmann (dijkgraaf) wijst ten aanzien van de digitalisering op de bijeenkomsten van 12 oktober 2017 en 17 april 2018. Toen is er uitgebreid over het onderwerp gesproken. Inzet was om in de commissie en het algemeen bestuur uitvoerige discussie over ICT te voorkomen. Bij de bijeenkomsten zijn doorkijkjes gegeven over wat er in de meerjarige ramingen gaat gebeuren. De notitie is ter consultatie voorgelegd en verwerkt in de voorjaarsnota. Hij wijst op de vraag over de licenties. In de ICT-notitie staat op pagina 6 dat de licenties jaarlijks 1,15 miljoen euro kosten, waarbij wordt betaald op basis van gebruikende medewerkers. Het daadwerkelijke gebruik wordt regelmatig gecontroleerd om onnodige kosten te voorkomen. Er wordt niet samengewerkt met andere waterschappen, elk waterschap heeft zo zijn eigen systemen. Richting de heer Verweij geeft hij aan dat de opzet voor de vergadering van het algemeen bestuur in 2017 goed is bevallen. Toen is begonnen met algemene beschouwingen en acht fracties hadden vooraf hun bijdrage ingediend. Daarna vond het besluitvormend deel plaats en afsluitend de behandeling van de voorjaarsnota. Hij stelt voor die opzet ook dit jaar te gebruiken, de fracties ontvangen nog een agenda.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

Tweede termijn

De heer Travaille (PvdD) merkt op dat de passage over de waterlichamen die voldoen aan de eisen voor stikstof en fosfaat niet klopt: de meeste waterlichamen voldoen niet aan die eisen en hij verzoekt het college de passage aan te passen. Hij wijst op de evaluatienota die in februari aan het algemeen bestuur is verzonden. De nota eindigde met een aantal onderwerpen die nader moesten worden onderzocht. De hoogheemraad zegt nu dat enkele zaken al in gang zijn gezet, maar de notitie geeft aan dat pas na besluitvorming in 2022 er weer nieuwe acties komen. Kan het algemeen bestuur een overzicht krijgen van wat er in de tussentijd gebeurt, als vervolgstap op het overzicht met de mogelijkheden voor de komende periode? Hij betreurt dat het college voor de uitbreiding van de impulsregeling geen geld heeft kunnen vinden, hij denkt dat het goed is om samen met enkele andere fracties richting algemeen bestuur van 25 juni een voorstel voor aanpassing te maken, tenzij het college zelf op andere gedachten komt.

De heer Verweij (CU) wijst op de behandeling van de voorjaarsnota. Hij merkt dat het college wat betreft het kostenniveau van de begroting nog uitgaat van het staande beleid voor de komende jaren, met daarbij de zaken die in de Begroting 2019 een plek moeten krijgen. Maar de in de toekomst te nemen besluiten zijn nog niet verwerkt in het kostenniveau, terwijl duidelijk is dat die besluiten er wel aan zitten te komen. Het beeld is daarmee te rooskleurig. In de huidige meerjarenraming is er geen ruimte voor wat er op het waterschap afkomt. Hij doet een handreiking met het oog op de discussie van het algemeen bestuur op 25 juni. Waar het gaat om de dekking is hij blij met de toezegging dat scenario 2 daarvoor leidend is. Het voorstel dat nu op pagina 21 staat, met een jaarlijkse stijging van 1,5%, schiet tekort. Scenario 2 betreft voor gebouwd en natuur een periode van twee jaar. Voor ongebouwd geldt conform het amendement van LNE 9,5% om zo in de komende jaren de egaliseringsreserve op orde te brengen. De portefeuillehouder heeft verder toegezegd om te laten zien wat de gevolgen zijn wanneer de opslag rwzi Utrecht van 1,5% komt te vervallen. In bijlage 5 wordt dan eigenlijk alleen nog maar duidelijk gemaakt wat de gevolgen zijn voor de tariefsontwikkeling. Hij zal nog een aantal tekstuele verbeteringen aanreiken. Verder verneemt hij graag nog inzicht in de vraag of er al dan niet een besluit wordt gevraagd van het algemeen bestuur over ontwikkelingen en de wijze waarop deze worden opgepakt. Voorbeelden zijn de begroting van Zuiver en het voorstel om op een andere manier met chemicaliën te werken en de overdracht van de sluis bij Woerden.

De voorzitter wijst op de eerdere mededeling van het college dat de voorjaarsnota kaderstellend is en begrijpt dat de heer Verweij voor afzonderlijke onderwerpen dat nog bevestigd wil hebben.

De heer Jansen (WN) vraagt het college om nog te kijken naar de formulering van het besluit, als kaderstellend voor volgende discussies.

De heer Reerink (PvdA) licht ten aanzien van het revolverend fonds op dat bijvoorbeeld op het gebied van medicijnen er acht onderzoeken en experimenten lopen. Hij neemt aan dat het waterschap participeert in die proeven. Daarnaast zit het waterschap in een samenwerking met de Neredawaterschappen. Zo zijn er meer voorbeelden en wanneer het waterschap bijdraagt in de kosten en er ook een verdienmodel ontstaat, bijvoorbeeld met het bio alginaat, dan kan met de opbrengsten het fonds weer worden gevuld.

Beantwoording tweede termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) neigt ertoe om tegen beelden die naar voren zijn gebracht in te gaan.

De voorzitter concludeert dit niet te doen. Hij besluit dat de discussie hierover in de vergadering van het algemeen bestuur moet plaatsvinden.

3. Stukken ter consultering

Er zijn voor deze vergadering geen stukken ter consultering.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

4. Informerend deel		
4.1		<i>Adviezen en conclusies vergadering commissie BMZ d.d. 10 april 2018</i> De adviezen en conclusies worden ongewijzigd vastgesteld.
4.2		<i>Adviezen en conclusies vergadering commissie BMZ 17 april 2018</i> De adviezen en conclusies worden ongewijzigd vastgesteld.
4.3		<i>Actiepuntenlijst met leeswijzer</i> Nummer 76: De heer <u>Travaille</u> (PvdD) merkt op dat is toegezegd dat het college in het vierde kwartaal terug zou komen op de vraag over tijdelijke natuur en pachtvoorwaarden. Zit dat het waterschap niet in de weg bij grondaankoop voor de Lekdijk? Mevrouw <u>Otterman</u> (hoogheemraad) zegt toe hierop terug te komen.
4.4	Mededelingen	Er zijn geen mededelingen.
4.5	Ingekomen stukken	Er liggen geen ingekomen stukken voor.
6. Rondvraag		
		De heer <u>Kupers</u> (LNE) wijst op een artikel in het AD over een kaart die Vallei en Veluwe aan zijn ingelanden heeft aangeboden met daarop de plekken waarop wateroverlast zou kunnen ontstaan. Volgens het artikel zou waterschap De Stichtse Rijnlanden hebben aangegeven zo'n kaart niet te zullen aanbieden. Maar dat kan hij zich eigenlijk niet voorstellen. Een tweede punt betreft de bruidsschat in het kader van de Omgevingswet. Het is een overgangsregeling en die komt er ook aan voor het waterschap. Er komen ook botsproeven. De heer <u>Jansen op de Haar</u> (hoogheemraad) wil het artikel graag lezen. De heer <u>Kupers</u> (LNE) zegt toe het hem te sturen. De heer <u>De Groot</u> (hoogheemraad) komt terug op de stand van zaken rond de overgangsregeling in het kader van de Omgevingswet. De heer <u>Verkaik</u> (W@I) wijst op de uitnodiging voor de bijeenkomst over weidevogels op 6 juni. Iedereen is van harte welkom, men begint om 19.30 uur. De heer <u>Travaille</u> (PvdD) wijst op de memo over biodiversiteit en instandhouding insecten die inmiddels in de bestuurdersinformatiebrief staat. Hij stelt voor deze ter bespreking te agenderen. De <u>voorzitter</u> concludeert dat dit kan in de septembervergadering van de commissie SKK. De heer <u>Travaille</u> (PvdD) wijst op de briefwisseling die op extranet staat, tussen een producent van alternatieven voor vislood en het college. Het is een wat moeizame, formele briefwisseling. De wat stugge toon van het waterschap viel hem op en deze was in ieder geval niet passend voor een transparant communicerende overheid. Maar wellicht is er een heldere verklaring voor. Mevrouw <u>Otterman</u> (hoogheemraad) zegt toe op de vraag terug te komen.
7. Sluiting		
		De <u>voorzitter</u> sluit de vergadering om 22.40 uur.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 5 juni 2018

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Voor akkoord,
Vergadering algemeen bestuur d.d. 27 juni 2018

De secretaris,

J. Goedhart